

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

PRED PROSLAVO
V ŠKOFJI LOKI

Ob jubileju

V letošnjem decembru proslavimo 20-letnico dogodkov, ki jih je prinesel oborožen upor proti okupatorju decembra leta 1941. Vstaja, ki se je razplamtela že julija in avgusta 1941, se je v naslednjih mesecih neprestano stopnjevala. V teh mesecih je organizacija zavzela velik obseg ne le v naših industrijskih centrih, temveč tudi v kmečkih področjih v Poljanski dolini, v Bobinju in v okolici Kroke.

Z bližnjo okrajno proslavo 20-letnice ljudske revolucije, ki bo v Škofji Loki 23. in 24. decembra, bomo torej ponovno obudili spomine na tiste težke, a slavne dni. Ni pa namen proslave samo objanje spominov, temveč želimo s proslavljanjem teh dogodkov posredovati naši mlajši generaciji tiste moralne kvalitete, ki so v vojnih dneh vodile partizane v neizprosni boji proti okupatorju.

Naša vstaja je poglata iz ljudstva samega. Ljudstvo se je strnilo okrog vodstva osvobodilnega gibanja in ta povezovala in upor proti zatiranju sta rodila množično ljudsko vstajo na Gorenjskem. Uspehi partizanskih enot (zmagovita borba 12. decembra v Rovtjih) so moralno in politično vplivali na razpoloženje prebivalstva in še podprli nadaljnjo množično vstajo. Ljudstvo se je upiralo boso, lačno in raztrgano, toda imelo je silno moralno moč. Te moči niso mogli premagati ne tanki in ne strojnica — ta moč je bila nepremagljiva.

Škofja Loka se veneto pripravila na proslavo. Na večer pred osrednjo proslavo bo delavsko prosvetno društvo Svoboda iz Škofje Loke v domu Svoboda izvedlo dramo »Samorastniki«, hkrati pa bodo v kinu »Sora« predvajali slovenski film »Balada o trobenti in oblaku«. Na Trati bo dramski odsek delavsko prosvetnega društva »Svoboda« iz Kranja gostoval z dramo »Mati na pogorišču«.

— J. P.

KRANJ, 10. decembra — Večraj dopoldne je bilo tu širše posvetovanje, ki so se ga udeležili predstavniki gospodarskih organizacij in družbene politični delavci iz vsega okraja. Na posvetovanju so govorili o nagrajevanju in delitvi dohodka v gospodarskih organizacijah, o čemer bomo še poročali v eni izmed prihodnjih številk

Novo izkušnje organov delavskega samoupravljanja

Odpovedi, huda kri in šola

Ob slovesni otvoritvi mostu čez Kokro v Kranju so ondan stopili pred mikrofon tudi delavci, graditelji tega objekta. V bistvu so hoteli povedati tole: »Izročamo vam most, ki smo ga zgradili v rekordnem času, mi pa smo zdaj brez dela na cestih!«

Organizatorji te prireditve so

seveda te delavce prepričali, da tale postopek ne vodi k rešitvi teh težav, ter so, kot pravijo, prepredili neprijetnosti.

Sam dogodek je bil v resnici presenetljiv in za prizadete delavce prava nesreča. Na gradbišču Gradisa v Kranju so namreč imeli na spisku 75 delavcev, katerim so odpovedali delovno razmerje za konec decembra. Sredi Kranja se je tako nenadoma znašlo toliko delavcev, ki so upravičeno zahtevali »delo in kruh«, kot je to povedala za tem njihova delegacija. Nekateri izmed njih so bili celo z družinami, brez imetja in sredstev za življenje. Ko so zvedeli za odpoved, so se čutili prizadete in ogrožene. Po Kranju pa so začele krožiti govorice, »kaj vse se dogaja v naši socialistični družbi«, in da morajo odgovorni organi vse to skrivati pred javnostjo.

Prav ti komentarji pa so dali povod za ta zapis. To tembolj, ker dogodka ne kaže srmežljivost zagovarjati v ožjih okvirih, zlasti še, ker je to poučna izkušnja pri delu samoupravnih organov in dejavnosti družbenih organizacij sploh.

Pustimo ob strani računice ekonomistov in gradbenih strokovnjakov o tem, koliko je možno in rentabilno nadaljevati z gradnjami tudi v zimskih mesecih, ali jo v danih razmerah obdržati na sezonski osnovi. Posledica druge variante je seveda odpustanje delavcev pred zimo in iskanje letih spomladaj. Komentarji in stališča so zelo različni in zaključek

je v glavnem odvisen od ocene konkretnega primera.

Pri omenjenem dogodku pa gre v prvi vrsti za način.

SKODLJIVA KRATKOVIDNOST

Kot vsa gradbena podjetja so imeli tudi na tem gradbišču (gradbišče je dokaj samostojno, ima svoj obratni delavski svet, sindikalno organizacijo in druge organe), poseben sklad iz izrednega dohodka, ki je bil namenjen za ure, dneve in tudi mesece »kadar ne sije sonce«, kot so namen tega

Aktivna vloga mladih

v samoupravnih organih

Januarski kongres Ljudske mladine Slovenije bo med drugim razpravljala tudi o družbeni aktivnosti mladih. Razvoj delavskega in družbenega samoupravljanja zajema čedalje več članov Ljudske mladine. Tako tudi po tej plati postajajo mladi res aktivni ustvarjalci boljšega življenja. Delo v samoupravnih organih jim krepi socialistično zavest in jih pripravlja za opravljanje tudi drugih odgovornih dolžnosti.

V škofjeloški občini deluje v organih delavskega in družbenega upravljanja 463 mladincev. Od teh je v delavskih svetih in upravnih odborih podjetij zastopano 221, v združenih svetih 17, v krajevnih odborih 96, v ljudskem odboru in komisijah 41, v šolskih odborih 31 in v hišnih svetih 57 mladincev.

Mladi delavci v podjetjih so enakopravni starejšim in prav tako ustvarjajo dohodek. To po drugi strani zahteva, da mladi delavci tudi enakopravno odločajo o razdeljevanju ustvarjenih sredstev. Vloga Ljudske mladine v delavskem samoupravljanju naj se ne kaže le preko predsednika osnovne organizacije LMS, temveč preko mladih članov delav-

skega samoupravljanja. Čeprav so letne konference osnovnih organizacij Ljudske mladine v škofjeloški občini premalo obravnavale vlogo mladih v organih upravljanja, pa je bilo delo mladih v organih družbene uprave kljub temu uspešno. Dejstvo je, da sedaj ne moremo več govoriti le o predstavnosti mladih v samoupravnih organih, temveč da je to predstavnost, ki je dobila svojo pravo vlogo in vsebino.

Iz tega kratkega pregleda lahko torej povzamemo, da je mladina v škofjeloški občini tudi v organih družbenega upravljanja dobila mesto, ki ji pripada in da se mladi zavedajo odgovornosti in dolžnosti, ki jim jih te funkcije nalagajo. Nadaljnje razvijanje aktivnosti mladih v tej smeri bo zato prav gotovo potekalo skladno s smernicami, ki jih bo začrtal januarski kongres.

— J. P.

O delu Občinskega centra klubov OZN na Jesenicah

Mladina in zunanji svet

Mladinski klub OZN so postali ena najbolj razširjenih oblik dejno-vzgojnega dela. Lani smo poleg ostalih krajev v Sloveniji zasledili to obliko dejavnosti tudi na Gorenjskem. Prvi klub je bil ustanovljen na osnovni šoli na Korški Beli in od takrat je zanimanje mladine vedno naraščalo. Tako ima danes Občinski center OZN

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred Dnevom Jugoslovanske ljudske armade

Cesta ob Savi

delo inženirskih enot naše armije

Pripadniki inženirskih enot kranjskega garnizona JLA so letos cele 4 mesece delali na gradnji ceste v Zasavju in sicer od Posjaka mimo Renk do Zagorja. Sorodne inženirske enote so prilele tjakaj iz vseh krajev Slovenije, da so na delu praktično utrdili teoretično znanje.

V pogovoru s starešinami iz kranjskega garnizona smo zvedeli, da so bili vojaki, udeleženci te akcije pohvaljeni za to veliko in uspešno delo. Ze lani so delali tamkaj to cesto. Toda letošnji del 3200 metrov, kolikor so napravili, je bil najtežji, najzahtevnejši. Cesta je namreč speljana preko skal in prepadov. Spodaj je Sava, zgoraj pa skorajda neprenehne stene. Ob začasnih delih so morali biti vojaki večnoma privezani. Da je bilo tam treba prebiti skale in se spopasti z velikimi težavami dokazuje že podatek, da so morali porabiti približno 13.000 kilogramov eksploziva za okrog 13.000 min. A to delo, kot pravijo minercji v Kranju, je bilo zelo zahtevno, kajti ob miniranju je bilo treba paziti na železniško progo, na telefonske napeljave in druge komunikacije. V celoti so letos minercji izkopal nad 56 tisoč kubčnih metrov kamenja, zasuli nad 28 tisoč kubčnih metrov nasipov itd. Njihovo celotno delo je bilo

vredno okrog 270 do 300 milijonov dinarjev.

Vendar inženirci iz kranjskega garnizona najraje govorijo o življenju tiste mesece v Zasavju, o prireditvah, tekmovanjih in podobno. Pravijo, da so jim povsod pomagali domačini in njihove organizacije na terenu in da so se bili tam zelo udomačili. S tekmami in prireditvami so jih obiskovali rudarji iz Trbovlja, Hrastnika in Zagorja in čas je minil kot bi bil pihnil. To sodelovanje s krajevnimi organi, ta stik z domačini, to spoznavanje življenjskih razmer in običajev v teh krajih, to kranjski inženirji dokaj več cenijo kot sam gospodarski učinek, dasi so jim domačini Zasavja zelo hvaležni za narejeno cesto.

Mladina se vzgaja za družbene naloge

Jesenice, 10. decembra — V domu TVD na Jesenicah je bila dneves dopoldne letna konferenca mladine jeseniške občine. Na konferenci so mladinci pregledali svoje delo v minulem obdobju in ugotovili velike uspehe, ki jih je mladina dosegla v zadnjem letu. Deseti mladinski festival, srečanje zamejske mladine, zbor mladih metalurgov in kovinarjev, razne športne prireditve in tekmovanja ter idejno vzgojno in ideološko politično delo so uspehi, kakršnih jeseniška mladina v zadnjih letih še ni dosegla. Predsednik občinskega komiteja LMS, Janez Čuden, je v svojem referatu podprl tudi sodelovanje z delavsko univerzo, ki odpira široko dejavnost na področju izobraževanja mladih. Mladinske politične šole, šola za življenje, center klubov OZN, ciklusi raznih predavanj in drugo so nove oblike dela, s katerimi dobiva mladina tisto, kar potrebuje. Prehod od prežvelega sestankarstva k novim in boljim organizacijskim oblikam dela so prilagodeni razmeram, v katerih mladina živi in delata ter dosega uspehe. Predsednikovo poročilo je jzvalo živahno razpravo, ki je dala komisiji za

sklepe dovolj gradiva za sestavo sklepev, z izvajanjem katerih bodo v prihodnje dosegli še več uspehov. Če bo naša mladina jeseniške občine potrebna pomoč in razumevanje od merodajnih forumov, se bo vzgojila in preumernila v takega mladinskega upravljalca, kakršnega zahteva naša družba. Postala bo resnični in aktivni člen družbene ustvarjalnosti.

Na konferenci, ki so se jo razen 116 delegatov udeležili tudi predsednik OK LMS in predstavniki družbenih in političnih organizacij v občini, so izvolili novi občinski komite in delegate za sedmi kongres LMS. — P. U.

KORISTEN RAZGOVOR SPORTNIH DELAVCEV
Kranj, 10. decembra — Sinoč je Občinska zveza za telesno kulturo in Svet za šport in telesno vzgojo pri ObčL O Kranj priredil sprejem za športne delavce kranjske občine v Klubu gospodarstvenikov v Kranju. Na tem sprejemu so se predstavniki posameznih društev skupno z zastopniki sklicatelj tega sestanka pogovorili o problemih telesne kulture v kranjski občini, hkrati pa so posamezniki iznesli svoje težave v društvih.

Kranj, 10. decembra — Nedelja je, toda kljub temu so se danes zbrali nekateri učenci v osnovni šoli na Primskovem. Tokrat ne bodo reševali nalog ali ponavljali zgodovino. Danes so sedli za mize zato, da bi svojim sovratnikom preverili znanje o prometnih predpilih. Učenci osnovnih šol v kranjski občini so namreč na posebnih listih napisali, kaj pomenijo posamezni prometni znaki. Tako se je nabralo kar precejšen kup lističev, katere je treba pregledati. To pa bodo danes ob širokovni pomoči storili učenci, ki že dobro poznajo prometne predpise in znake

OBRAZI IN POJAVI

Ze nekaj časa premišljujem, da bi kazalo spregovoriti o tej obliki maščevanja, s katero imamo kar prepgosto opraviti. Da ne bo nesporazuma — tokrat mislim na nas, ki delamo pri časopisnem podjetju. Izdajamo časopis in opravljamo najrazličnejša tiskarska dela. Kaže pa, da ti dve dejavnosti ne gresta preveč dobro skupaj, saj se prav zaradi te dvojne vloge večkrat kaj zaplete.

Tu pa tam zaide v naš časopis kritika na račun tega ali onega podjetja. Toda kritike niso niti naši tiskarni reprezentančni najmanj prijubljene (pri kritizi-ledarje pa so iz tega

ranih seveda) pa naj bodo še tako dobronamerne in blage.

In potem se stvari odvijajo takole:

V sredo zjutraj izide časopis, v katerega smo zapisali, da je podjetje »Peta« ves denar, ki bi ga morale naložiti na sklade, razdelilo v obliki osebnih dohodkov. Brez dvoma je bil članek napisan

podjetja sporočili, da koledarjev že ne bodo pri nas naročali, saj so še druge tiskarne...

Nekaj dni za tem je naš aktivizir, nič hudega sluteč, prišel v isto podjetje vprašati, če morda želijo objaviti v našem časopisu novoletno čestitko.

»Ha, kako vam le pride kaj takega na misel! Ne bo nič, prijatelječki! Pred dnevi smo poklicali upravo nekakega časopisa iz Ljubljane in naročili reklamno poročilo na oboji strani. Na oboji strani, da veste! Če bi radi pojasnilo, ga dobite pri vaših novinarjih.«

Take stvari se večkrat dogajajo. Postale so oblika poslovnega maščevanja, ki pa je v tej obliki vse prej kot odraz razčiščeni pojmov o namenu in vlogi časopisa in njegove kritike.

M. S.

Prva ZROP

Kranj, 10. decembra — Danes dopoldne je bil v tukajšnjem klubu ZVVI šahovski ekipni brzoturnir, ki ga je v počastitev Dneva JLA priredil poseben odbor, sestavljen iz članov organizacij ZVVI, ZB, ZROP in JLA. Omejenji odbor bo spričo jubilejne občelnice JLA priredil letos še več športnih tekmovanj.

Na današnji šahovski prireditvi je bilo vse do zadnjega kola vprašanje zmagovalca, saj sta bili ekipi ZB in ZROP dokaj izenačeni, vendar so boljši šahisti ZROP zasluženo zmagali s 24,5 točke pred ZB 21,5, JLA 14,5 in ZVVI s 11,5 točke.

20 LJUDSKE LET REVOLUCIJE

Zmaga na Rovtah

Cankarjev bataljon je v svojem razvoju in utrjevanju v 1941 letu dosegel eno izmed največjih zmagov na Rovtahn nad Selško dolino. Bataljon 72-h borcev, kolikor jih je takrat bilo v tej enoti, so bili pri tamkajšnjem kmetu Dobejaku. Tisto jutro, 12. decembra so opazili, da se proti njim, iz Zaprevalj navzgor, vzpenja dolga kolona Nemcev. Jaka Bernard se je brž posvetoval z Jožtom Gregorčičem in z daljnogledom opazoval zeleno vrsto, ki se je gibala po belem snegu iz doline navzgor.

Po kratkem posvetovanju so se borci odločili za napad. Pravzaprav ni šlo za napad, marveč za zasado, ko so jo postavili prav tam, pod Dobejakovim kmetitjo.

Čakali so skoraj pol ure. Potem se je prikazala kolona. Našli so jih 52. Bili so to policisti 181. bataljona. Borci so napeto merili s svojimi puškami na policiste, ki so prišli na strel. Prav v trenutku, ko so pričakovali signalni strel za napad, se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Izza grmovja, mimo partizanekih zasad nad cesto je skočil preplašeni zajec, se zapodil med kolono Nemcev in divjal po visokem snegu navzdol. Za zajcem so es zapodili nemški psi in prizor je izvalil vse Nemce v gručo. Prepričani, da v okolici ni partizanov in zamaknjeni v zaščitno tekmo pred psi, so se sprostiti trenutnemu užtku. Takrat pa je zaropotalo iz partizanekih zasad. Nemci iznenadeni. Skušali so se razbežati, toda bilo je prepozno. Večina jih je popadala po snegu že ob prvih rafalih. Samo nekaj se jim je vgnedilo zadaj za cesto, toda kaj kmalu so morali kloniti. Boj je bil zelo kratak, toda

ardit. Na snegu je obležalo 46 policistov in le šestim je uspelo zbežati. Med borci Cankarjevega bataljona pa sta bila dva mrtva in štirje ranjeni. Tako ugotavlja dr. Mikuz Metod v svoji knjigi. Kot pa se tega dogodka spominja udeleženec Ivan Bertonec, je Cankarjev bataljon ob tej akciji dobil velike orožja, obleke in druge opreme. Partizani so porabili med padlimi Nemci 3 strojnice, 3 bezoostrelke, 40 pušk, 6 pištol, veliko ročnih bomb in druge municije. To je zelo okrepljeno udarno moč bataljona, še večja pa je bila moralna zmaga. Zato je bil Cankarjev bataljon po tem dogodku sposoben stopiti v nove akcije, imel je pri ljudeh še več zaupanja kar vse je bilo kot uvod k splošni Poljski vstaji in zgodovinskemu trodnemu boju v Dražgošah.

Clani uredništva Naše sodobnosti v Kranju

Pretekli petek je bilo v Klubu kulturnih delavcev precej živahno. V triurnem pogovoru so sodelovali člani uredništva Naše sodobnosti: glavni in odgovorni urednik ter eseljst Drago Sega, sekretar za kulturo in prosveto ter književnik Beno Zupančič, direktor Dramatice in književni kritik Bojan Štih, član dramaturškega oddelka pri Triglav filmu in književni kritik Marjan Brežovar. Zal je bil odsoten dr. Dušan Pirjevec, znanostni sodelavec SAZU, literarni zgodovinar in kritik, ki je vzbudil pozornost v slovenski in jugoslovanski javnosti zaradi ostrega obravnavanja nekaterih delikatah vprašanj v književni zgodovini in kulturi nasploh. Ravno v decembrski številki Naše sodobnosti je sredi polemike o nacionalizmu s srbskim pisateljem Dobrico Čolićem. Zaradi

Ljudje in dogodki

Zgodovina kongoske odcipitve je v največji krizi. Ta kriza je naposled znova pokazala, da družbenega razvoja tudi v zaostalem svetu afriške celine ni mogoče zaustaviti z zarotami tuje vmešavanja in z iluzijami o politični moči. Katanski samozavane Combe je bil na pariškem letališču bolj zaskrbljen kot mesec dni pred tem v Švici, kjer so mu švicarski zdravnik zdravili njegovo sklerozno srce. Takrat je novinarjem, ki so mu postavljali različna vprašanja še samozavestno zagotavljal, da ima vajeji v rokah. V nekem govoru je pred kratkim še dejal: »Lumumba če propadel in imam v zbirki njegovo umazano kožo. Bilo me je spravilo v zapor, toda prevrtil se je v računih, da me drži ujetega v klečki kot pičca. Potem je prišla vrska na Hammarskjöldka, ki ga je krasnovala nebo in na divjake v »modrih čeladah«, ki so jih polikili meji orožniki. Toda to še ni konec. Na vrsti je Mobutu, ki je začel z vojaško ofenzivo proti Katangi, ki je propadla po dveh dneh. Mobutu? Kot vsi

očnali je tudi on samo karnevalski vojak. Vse sem pričakal vkapan v zemljo. Tudi generala Lundulo. Komaj so prestopili mejo Katange, že je prišlo do upora v njihovih vrstah. Katanga je pekel za vse njene nasprotnike. Nevarna je za vse, ki se hočejo polastiti njenih bogastev in propadli bodo v svojih načrtih.

stojanki so v teku ostri spopadi med »modrimi čeladami« in katanskimi orožniki, ki mu še vedno stojijo na čelu evropski plačanci ali »poklicni morilci« s svojim vojaškim znanjem, pridobljenim v spopadih v Koreji, Indokini in Alžiriji. »Modre čelade« so po dolgih mesecih odlašanja končno pristopile k dejanjem, za katera imajo izplačajo v obliki letal, orožja in tankov.

Državniki stotkec je katanski secesionisti Combe do sedaj držal vodilna s podporo skritih senč, ki so bile utelovene v njegovi duši, plazile pa so se dan-lež vstran od katanskih rudnikov bakra in urana. Combe je usbel prežveči potrebe, ki so ih ocenjevali za kritične. Vojaški obračun v Katangi, ki je to pot neprimerno bolj odločen in vzpodbuden, da misli, da bodo zahodnoevropski zarotniki naposled le preganjeni iz katanskega brloga. Te predpostavke se opira na nedvosmisleno odločitev vodilne sile v zahodnem svetu ZDA, da obsedi katanski secesionizem in se postavi na stran »modrih čelad«. Američki razlogi so jasni kot beli dan. Z sedanjim odločnostjo lahko popravi slabi vtis v kongoski dramati in vrzajo, kar so izgubili. Z druge strani se bojuje nevernosti, da bi vplivalo po-časje Zahoda s svojimi rudnimi bogastvi prišlo pod okrilje druge najvišje svetovne sile. — Zdravko Tomažev

Zadnje ure v Katangi

Odkar je znova prišlo do spopadov v Katangi je Combejevo precejšnje svoje moči pokazalo precej lažno obličje. Poznaveci katanskih razmer zapažajo politične razlike, ki so zadnji čas nastale v Katangi in pripo-ročajo elizabehvillskemu režimu, da si še ob pravem času najde rešitni pas. To reševalno nalogo naj bi po starem vzgledu prevzela Francija, ki je s svojo prošloto politiko do Afričanov že zaigrala politični razum in razodnost. Combejev obisk v Parizu, kjer je bil sprejet v Elizajski palači pa kljub temu ne kaže znakov veselja. Tokrat ima dovolj tehničnih razlogov, da se zamisli nad usodo svojega elizabehvillskega prestola. V tej njegovi glavni po-

sovano zaupnico skoraj že leto dni. Vojaški položaj »modrih čelad« se je v zadnjih dneh urditi, saj so mesta v Severni Katangi popolnoma v njihovih rokah. Premoš v zraku so izrabili in uničili glavne vrtaške zaloge in skladišča Combejeve vojske.

Vse bolj odkrila pa postaja v katanski krizi vmešavanje Severne Rodozije, katere diktator Welensky ima s Combejem slišne politične poglede. Ne gre samo za politično podporo, ampak velike bolj za izdatno vojaško pomoč, ki po različnih poteh prihaja v Rodozijo. Tekoči račun, ki so vnovčeni daleč vstran od katansko-rodzijski meji se na katansko-rodzijski meji

Novi predpisi o gradnjah

Več kazni in manj negotovanj

O lokacijah in gradnjah gospodarskih objektov

Na svojem zadnjem zasedanju je Zvezna ljudska skupščina sprejela temeljni zakon o gradnji investicijskih objektov. Zaradi pomembnosti zakona vam posredujemo na kratko njegove bistvene določbe.

Po določilih zakona obsega gradnja investicijskih objektov vsa dela pri gradnji investicijskih objektov, razen tega tudi vsa rekonstrukcijska dela. Prav tako se določila zakona nanašajo na pripravljala dela in raziskovalna dela, montažo opreme in hidrotehnične maloracije. Prvenstvena se investicijski objekt gradi po naročilu investitorja, lahko pa se zgradi tudi neposredno za trg. Investor mora imeti za gradnjo investicijskega objekta ustrezni investicijski program. Načeloma se sme začeti z gradnjo šele, ko je izdano ustrezno dovoljenje. Investicijski objekt lahko gradimo pod stalnim strokovnim nadzorom investitorja. Preden se začne zgraditi investicijski objekt uporabljati, morajo opraviti organi tehničnih inšpekcij tehnično kontrolo. Pri gradnji investicijskega objekta mora investitor gledati na gospodarsko in družbeno upravičenost in smotnost investicijskega objekta. Prav tako se določila tega zakona ne le uporabljajo za objekte, ki so namenjeni za začasno rabo, kot so

razni pomožni objekti na gradbiščih, barake in podobno.

Zelo pomembno je določilo, ki navaja, da v primeru investicijskega objekta, ki je take narave, da bo sam po sebi zaradi svoje uporabe ali dejavnosti, ki se bo v njem opravljala, povzročal škodo okolici, mora določiti investicijski program tudi izvedbo tehničnih naprav, s katerimi bo ta škoda popolnoma preprečena ali zmanjšana. V zakonu je tudi določeno, kdo sklepa o investicijskem programu.

Dovoljenje za gradnjo objekta izda upravni organ občinskega ljudskega odbora. Ko je končana gradnja investicijskega objekta ali njegovih del, je treba pred začetkom njegove uporabe oziroma obratovanja opraviti tehnični pregled zgrajenega objekta in se prepričati o njegovih tehničnih neoporečnostih. Po pregledu izda organ, ki je opravil pregled, odločbo o tem, ali se sme zgradeni investicijski objekt uporabljati ali ne.

Gradnjo investicijskega objekta se lahko dovoli samo gospodarski organizaciji, registrirani za dejavnost, v katero sodijo gradnje. Gospodarske organizacije lahko gradijo v mejah svojega poslovanja investicijske objekte tudi za trg. Prav tako je v zakonu določeno, kdaj sme investitor investicijski objekt graditi v lastni režiji.

Zlasti so pomembne določbe v zakonu, ki govori o nadzorovanih. Delo investitorjev in drugih udeležencev pri gradnji investicijskih

objektov, včasih tudi investicijske objekte, ki se gradijo za trg glede tega, kako spoštujejo zakonite predpise, nadzorujejo v svojem delovnem področju organi pristojnih tehničnih inšpekcij, kot so gradbena, elektroenergetska, itd.

Za kršenja posameznih določil zakona so predpisane tudi občne kazni tako za gospodarske organizacije, kot za odgovorne osebe v teh organizacijah.

Ce se bodo tako vsi udeleženci pri gradnji investicijskih objektov držali določil tega zakona in naknadnih predpisev, ki bodo izdani na podlagi tega zakona, bodo brez dvoma odpadla razna negotovanja, ki se pojavljajo v primeru gradnje raznih objektov.

P. G.

PROSTORI OVIRAJO POUK

Podljudel — Osnovna šola (samo nižji razredi) v Podljudelju je v precej neprijetnem položaju, čeprav ne smemo mimo dejstva, da imajo občinski organi vse razumevanje za tamkajšnji osnovnošolski pouk. Ne gre samo za to, da primanjkuje učnih pripravek-kov ali da so slabo opremljeni razredi, temveč tudi zato, da šola nima prostorov za tehnični pouk. Problem pa so tudi zaradi telesnovzgojnega pouka. Šola nima niti telovadnice niti prostora, kjer bi si lahko uredila športno igrišče. Podljudeljski si zaradi tega toliko bolj želijo, da bi dobili primerno dvorano (za kulturne in druge prireditve), v kateri naj bi za potrebe šole uredili tudi nekaj najnujnejših telovadnih naprav.

VREME

Za ponedelje žal napovedujejo vremenopolci lepo, a mrzlo vreme.

Odpovedi, huda kri in šola

(Nadaljevanje s 1. strani) nima prejemki v letošnji sezoni. Nobeden član kolektiva ni takrat nasprotoval temu ukrepu in kratkovidno goilo: »Bole vrabec v roki kot golob na strahu« je bilo vsem všeč.

Toda pozneje, pred zimo, ko se je v ospredju gradbene perspektive pokazala določena praznina, so ugotovili, da ni sklada za to pomoč. Tako je prišlo do odpovedi. Se pravi — kratkovidna politika se je maščevala samemu kolektivu.

To je bila ena stvar. Druga stvar pa je še ravnanje drugih organizacij kolektiva ob tem dogodku. Dnal so tam že dlje časa razpravljali o tem problemu, stvar ni bila dovolj jasno prikazana kolektivnu, niti prizadehim delavcem. Samo zadnje dni pred praznikom, ob izročitvi odgovorili, so določevje o tem obvestili delavce. Kakšna so bila ta obvestila in tolmachenje vzrokov, je slutiti iz komentarjev med delavci, ki so krivili predvsem občino, češ da jim ne da več dela.

NASA MLADINA IN ZUNANJI SVET

(Nadaljevanje s 1. strani) 13 mladinskih klubov. Trdim lahko, da je Občinski center s svojimi klubi s katerimi je v najtesnejši povezavi, dosegel precejšen uspeh. Klubi se niso omejevali samo na proučevanje dela OZN in zunanje-političnih problemov, marveč so posegali na vsa področja mednarodne problematike: od političnih, gospodarskih, socialnih, kulturnih in drugih problemov pa do specifičnih problemov določenih področij in držav. Precejšnjo pozornost povečajo tudi naši notranje-politični problematiki.

Na Dan Združenih narodov, 24. oktobra, je Občinski center mladinskih klubov OZN pripravil svečano akademijo vključno z internimi proslavami, ki so bile organizirane na solah in s tem svečano proslavil rojstni dan te največje svetovne organizacije. Izredno zanimanje med jeseniško mladino je vzbudilo zanimivo predavanje alžirskega državljana, 1. novembra, ob obletnici osvobodilnega gibanja v Alžiriji.

Tudi v decembru bo Občinski center organiziral podobna predavanja. Prvo je že bilo 6. decembra ob praznovanju neodvisnosti Tanganjike. — B. F.

KO SE JE STVAR OHLADILA

Vse to je povzročilo določeno razburjenje. Sedaj, dober teden po tem dogodku, pa stvari ne izgledajo več tako kritično in prva huda kri se je že ohladila. Ob sodelovanju Biorja za delo, sindikalna organizacije in drugih organov v občini, je predvideno, da bo stvar dokaj umiljena. Možnosti so, da jih bo precej našlo zaposlitev v železnari na Jesenicah in drugod, da jih bodo precej še obdržali pri Gradiau in da bodo končno šli domov samo tisti, ki bodo to želeli. To pa se povsem drugače ališ kot v začetku. Tako štj bilo treba stvari reševati še prej — da bi namreč kolektiv o stvari razpravljaj neposredno z delavci in za tem skušal najti ustrezno rešitev z vsemi drugimi organizacijami določene teritorialne skupnosti. Prvi izbruh oziroma »skandal« na mostu pa je nehote vsilil misel, kot da je bilo tako razpoloženje kolektiva in oboževanje občine na tihu celo všeč posameznikom v vodstvu kolektiva, da bi namreč s takimi metodami izstili prednost med gradbenimi pod-

jetji pri licitacijah novih del v tem kraju.

Hkrati ob tem se pojavlja še pristojnost delavskega sveta. Res je, da od članov tega organa, ki so poleti glasovali za delitev sklada, kar jim je trenutno zagotovi- lo večje prejemke, kot vsem drugim članom kolektiva, ni niti eden čutil posledice tega ukrepa. Nihče ni bil odpušen. Udarec njihovog-glasovanja so čutili samo drugi. Tako je stvar ne glede na to, ali so to naredili zavestno, ali ne. Res pa je, da celotna stvar nikakor ne utrjuje zaupanja kolektiva v njihov samoupravni organ.

Taki so nekateri pogledi ob tem dogodku. Stvar pa je poučno svarilo delovnim kolektivom in samoupravnim organom, kako je treba misliti na razne sklade in na prihodnost, kako je treba reševati stvari skladno s skupnostjo v kateri živijo, kako je treba zlasti pri množičnih odpuših upoštevati, tudi človeško plat, in da je nujno, da se vsi člani kolektiva zanimajo za delo svojih organov in skupno z njimi rešujejo tako pomembne stvari. — K. Makuc

PRESENETILI EKIPJE VISOKO IN TRBOJE

Visoko, 10. decembra — Odbor za namizni tenis pri OZTV Kranj je danes organiziral v Zadrženem domu na Visokem pokalno tekmo-vanje med ekipami Partizanekih društev iz kranjske občine. Nastopilo je kar 16 ekip iz Vogelj, Cerklje, Predvorca, Zabrnce, Besnice, Trboj in Predoselj.

V četrtfinale so se plasirale naslednje ekipe: Voglje I, Visoko I, Zabrnica, Besnica, Cerklje III, Trboje, Cerklje II, Voglje II. Tekmovanje je postalo zelo ogorčeno, posebno v politfinau, kjer so bili dosegeni naslednji rezultati: Visoko : Zabrnica 5:2, Trboje : Cerklje II 5:1. Finale: Visoko : Trboje 5:3. — R. J.

CESNJICA pri Bohinju, 10. decembra — Sinoči je bil v tukajšnji dvorani v Gasilskem domu »Novinarski večer«, ki ga je pripravilo naše uredništvo. Domačini so z zanimanjem spremljali pripovedovane novice novinarjev o dogajanju v njihovem okolisu in v svetu, prijeto pa so se razvedrili ob zvokih veselih godcev in smešnicah Lipeta Revšeta

GLAS v jubilejnem letu

1962. leta slavi GLAS 15-letnico svojega izhajanja
GLAS je najbolj bran časopis na Gorenjskem

V rubrikah JESENISKI KOVINAR, KRANJSKI GLAS, LOSKI DELAVEC, RADOVLJSKA KOMUNA in TRZISKI VESTNIK prinaša GLAS najrazličnejše novice iz vseh krajev Gorenjske. Razen tega v GLASU lahko berete zanimive reportaže iz različnih področij — zlasti pa o domačih krajih, ljudeh in dogodkih.

Z novim letom bo začel GLAS izdajati GLASOVO PANORAMO vsak ponedeljek. V PANORAMI so objavljene zanimivosti iz vsega sveta, krajše reportaže, črtice in humoreske, sestavki iz znanosti in tehnike, za pionirje prinaša PANORAMA Mlado rast, za ljubitelje filma pa sestavke o filmih, filmskih vrsteh, igralcih itd.; v PANORAMI NAJDETE šale in drobne slikanice.

GLAS vam pripravlja za prihodnje leto veliko presenečenje

Zato se že sedaj naročite na GLAS, da ne bo prepozno

mali oglasi

Prodaja

Prodaj avto "Lancia" z rezervnim strojem za gotovino ali na ček. Jelenčeva 23, Primstovo, Kranj 4572

Prodaj 2-stanovanjsko hišo v Kranju. Ponudbe oddati pod "Več-jiivo" 4578

Prodaj gozd v okolici Zg. Bitnja. Naslov v oglasnem oddelku 4800

Prodaj nov gumi voz, nosilnost 3 tone. Poizve se v Senčurju 215 4721

Gorenjska predilnica Škofja Loka preda motorno kolo BSW 350 ccm - leto izdelave 1947 - neregistrirano. Ponudbe pošlati v roku 14 dni od objave na nabavni oddelek podjetja 4722

Oslobo

Nudim sebo in hrano delavci za pomoč pri delu. Naslov v oglasnem oddelku 4723

Podpisani Z. I. obžalujem vse, kar sem žaljivega izrekel o Mateju Skrajncu v restavraciji "Jelen", Kranj, meseca junija 1961 4724

Pozivam opazovano osebo, ki je v petek vzela za Transistorium moško kolo, da ga v izogib posledicam vrne 4725

Opremljeno sobo oddam takoj dvema fantoma. Naslov v oglasnem oddelku 4726

Centralni delavski svet pri ALMIRI - Radovljica

razpisuje delovna mesta NABAVNEGA REFERENTA

Pogoji: visokokvalificiran delavec trgovske stroke z daljšo prakso. Nastop službe možen takoj. Podjetje s stanovanjem ne razpolaga, nudi pa povračilo potnih stroškov. Prijave sprejema kadrovske oddelke "Almiri" - Radovljica

OBVESTILO

Obveščamo vse uporabnike poslovnih oziroma upravnih prostorov, hišne svete ter lastnike zasebnih hiš, da so dolžni po odloku Občinskega ljudskega odbora Kranj z dne 23.11.1960 nabaviti enotne smetnjake za svojo uporabo. Vsem uporabnikom smetnjakov, ki jih nimajo namena plačati, bomo smetnjake odvzeli.

Podjetje "Komunalni servis" Kranj bo z dnem 1.1.1962 odvažalo smeti samo iz enotnih smetnjakov.

Istočasno obveščamo vse uporabnike poslovnih prostorov, hišne svete in lastnike zasebnih hiš, ki še nimajo enotnih smetnjakov, da si te nabavijo pri podjetju "Komunalni servis" Kranj.

POTROSNIKI!

Obveščamo, da od 11. do konca decembra 1961 prodajamo v naših trgovinah v Kranju in Trzinu vse naše prodajne artikle po globoko znižanih cenah

LEKTROTEHNIČNO PODJETJE KRANJ

PORAŽENI

-Kaj pomeni to?-

"To pomeni red, disciplino, dostojno obnašanje. Zapri gobec in nobene zmešnjave."

-Nočete odgovoriti?-

"Da," je dejal Guehler.

-Lahko oddidete.

Guehler se je obrnil proti vratom, tresnil s petami, pozdravil z reko ob čepici in odšel.

-Kaj si dejal?- je zašepetal Buchwald.

-Nič.

"Prav, tudi jaz ne bom ničesar povedal. Kdo ve, kakšno bedarijo bi utegnil storiti, če bi jim karkoli povedal."

Pred velikimi taboriščnimi vrati so se uvrstili v četverored in odkorakali nazaj.

-Pesem!- je zavpil Buschmann.

Zapelili so:

"Tanki drvijo v Afriki..."

"Ze zdavnaj so oddrveli," je šepnil Guehler.

Na ves glas so prepevali in korakali po taboriščni cesti.

XXIV.

Ta so bila vlažna in fiovnata. Imeli so gumijaste skorje, na katere so se lepile velike kepe ilovice. Prek neba so jadrati težki deževni oblaki.

"Kmalu bo pomlad," je dejal Grundmann.

Stali so pred eno upravnih barak v vojaškem taborišču in popravljali kanalizacijo.

"Luknja mora biti še globlja," je dejal paznik.

V barvanje in kemično čiščenje sprejemamo vse vrste oblačil. Usluge izvršimo solidno, hitro in poceni. Kemična čistilnica, Spodnji trg 12, Sk. Loka 4091

Darila vam po želji pakiramo in opremo primerno za Dedka Mraza in Novo leto. Delikatosa Kranj 4704

Organizacijam nudimo pri nakupu Novoletnih daril pri plačilu v gotovini ali s čekom poseben popust. Delikatosa Kranj 4704

Zelo ugoden nakup Novoletnih daril se vam nudi v prodajalni Delikatosa Kranj in v njenem paviljonu na Novoletnem sejmu 4704

KINO

11. decembra - ponedeljek

"Center" - premiera italijanskega kriminalnega filma PREISKOVALNI SODNIK ob 16., 18. in 20. uri

"Storžič" - premiera domačega filma NASILJE NA TRGU ob 16., 18. in 20. uri

12. decembra - torek

"Center" - italijanski kriminalni film PREISKOVALNI SODNIK ob 16., 18. in 20. uri

"Storžič" - italijanski kriminalni film PREISKOVALNI SODNIK, matineja ob 10. uri, domači film NASILJE NA TRGU ob 16., 18. in 20. uri

"Svoboda" - ameriški barvni film DARBY O'GILL ob 18. in 20. uri

13. decembra - sredo

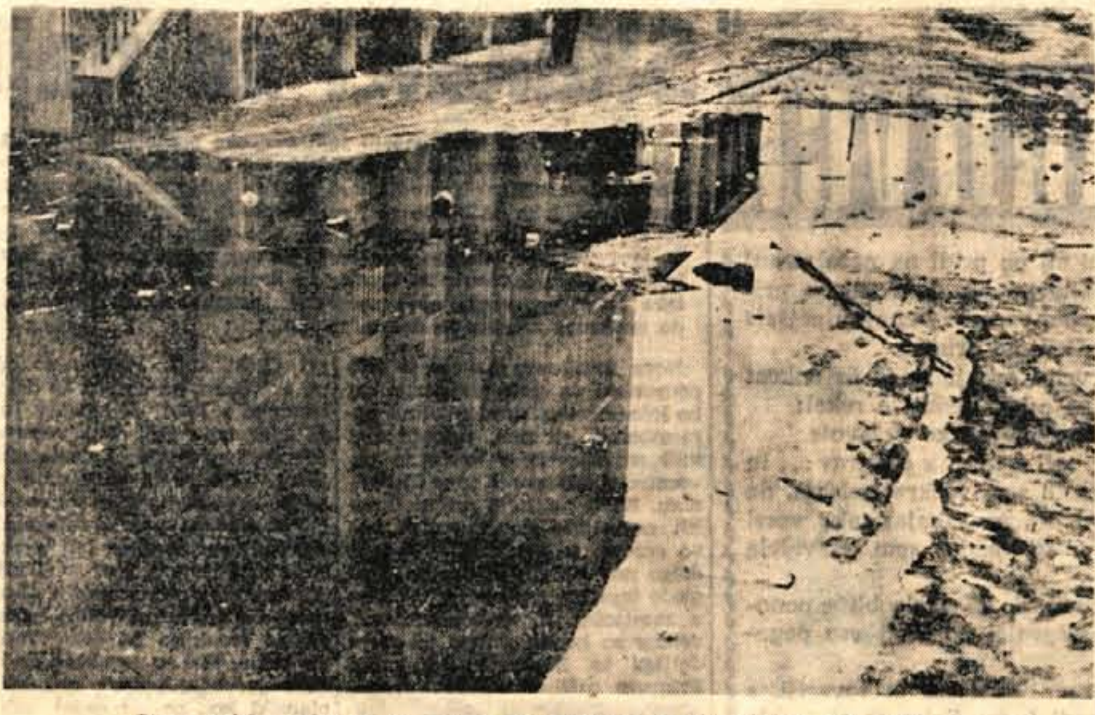
"Center" - sovjetski barvni film CISTO NEBO ob 16., 18. in 20. uri

"Storžič" - italijanski kriminalni film PREISKOVALNI SODNIK, matineja ob 10. uri, amer. barv. film DARBY O'GILL ob 16., 18. in 20. uri

14. decembra - četrtek

"Center" - sovjetski barvni film CISTO NEBO ob 16., 18. in 20. uri

"Storžič" - domači film NASILJE NA TRGU, matineja ob 10. uri, ameriški barv. film DARBY O'GILL ob 16. 18. in 20. uri

Stanovanjskim blokom na Plavžu na Jesenicah te luže nikakor niso v okras

25 mesecev za zapahi in 443, 704 dinarjev odškodnine

ZA NECLOVESKI NAPAD NA VOZNIKA, KI GA NI HOTEL SPREJETI V AVTO

Obtoženi Jože Barber se je zagovarjal pred sodiščem zaradi kaznivga dejanja huđe telesne poškodbe. Dne 24. februarja letos je okoli 24. ure na cesti pred vasjo Potoki na Jesenicah z nožem trikrat zabodel v desno stran prsnega koša F. J. ter mu poškodoval pljuča. Poškodbe so bile take, da je bilo življenje oškodovanca v nevarnosti. Na glavni obravnavi je obtoženi dejanje priznal. Zagovarjal pa se je, da je to storil pijan in da ga je oškodovanec izval.

Tisti večer je bil Jože Barber na nekem poslovnem večeru v Mostah pri Žirovnici, pa se je proti navadi opil. V družbi znancev se je vračal iz Most proti Jesenicam. V bližini vasi Potoki je udaril z roko po avtomobil, ki je pripeljal za njim. Avtomobil je vozil oškodovanec. Obtoženec navaja, da je nameraval avto ustaviti, da bi se z njim peljal do Jesenic. Oškodovanec je avto ustavil ter izstopil. Obtoženec se je zagovarjal, da ga je oškodovanec nekaj suval, torej, da ga je izzval. Jože Barber je nato segel po nožu in oškodovanca zabodel. Bil je živčen in popolnoma iz sebe. Na živčih boluje že nekaj let, razen tega pa je bil Jože Barber tudi pijan. V tej smeri je poskušal obtoženec zmanjšati svojo krivdo in odgovornost za to dejanje.

Na podlagi dokazov je sodišče prišlo do zaključka, da obtoženec ni bil izzvan. Jože Barber je bil napadalen in je sam povzročil ves incident. On je na nepravilen način ustavil avtomobil, ki ga je vozil oškodovanec. Proti oškodovancu se je obnašal tako, da ga je bil ta popolnoma upravičen odrinuti. Da se je Jože Barber popolnoma zavedal dejanja in kaj je hotel, kaže tudi njegova grožnja oškodovanca: "Nikoli več me ne boš udaril." Izvedenec je tudi ugotovil, da je obtoženec dobro vedel, kaj dela in je tako za svoje dejanje v celoti odgovoren.

Zamikali sta ga kolesi

Te dni se je P. P. zagovarjal pred sodiščem zaradi dveh tatvin koles. Eno kolo je letos v septembru ukradel pred gostilno "Gaštel", drugo pa v oktobru pred gostilno "Zlata riba" v Kranju. Obtoženec je obe dejanja priznal, vendar se je zagovarjal, da je bil takrat močno vinjen in tako za dejanje nepristeven. Sodišče njegovega zagovora ni upoštevalo.

Do tega zaključka je prišlo na podlagi okoliščin, v katerih je obdolženec zakrivil obe dejanja in pa iz njegovega ravnanja po storitvi kaznivga dejanja.

Prvo kolo, ki ga je obdolženec vzel, so našli ob hišni preiskavi na podstrešju že razstavljeno. Posamezni deli so bili zaviti v papir in skriti na raznih mestih podstrešja. To jasno kaže, da si je hotel obdolženec prilastiti kolo, saj bi ga v nasprotnem primeru naslednji dan, ko je bil že trezen, vrnil.

Drugo kolo, ki ga je obdolženec vzel, je skril v grmovju v bližini doma in se nato vrnil v gostilno. Tudi v tem primeru je popolnoma jasno, da si je obdolženec hotel prilastiti tudi to kolo. Sodišče ga je ob upoštevanju njegove predkaznovanosti obsodilo na 10 mesecev strogega zapora.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo kot obtežilno okolnost, da je obtoženec nagnjen k tovrstnim kaznivim dejanjem, če se opije. Tega se Jože Barber tudi dobro zaveda. Bil je že predkaznovan, ker je pred kratkim z nožem poškodoval dva možka. Okolnost, da je nosil s seboj tak nož, s katerim je poškodoval oškodovanca, kaže na njegovo napadalenost in nevarnost. Upoštevati je bilo treba tudi olajševalne okolnosti, med drugim, da se je sam prijavil postaji LM, njegovo čustveno labilnost in vzkipllost ter še razne druge obtežilne poteze, ki jih je ugotovil psihater. Ob upoštevanju vseh teh okoliščin ga je sodišče obsodilo na dve leti strogega zapora. Preklicalo je tudi obtoženčovo prejšnjo pogojno obsodbo dva meseca zapora in ga obsodilo na enotno kazen dve leti in en mesec strogega zapora. Razen tega mora Jože Barber plačati oškodovancu 190.000 dinarjev. Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje na račun stroškov, ki jih je imel zavod z zdravljenjem oškodovanca, pa 253.704 dinarjev.

V Kranju bomo videli film sovjetskega režiserja Grigorija Cuhaja, ki ga pri nas poznamo po njegovih odličnih filmih Enainštirideset in Balada o vojaku. Film "Čisto nebo", ki je posnet v barvah, je dobil prvo nagrado na letošnjem filmskem festivalu v Moskvi.

Utrinki z novinarskega večera v Preddvoru

KUPILI SO TELEVIZOR

Dejavnost Socialistične zveze v Preddvoru je zelo pestra. Prav sedaj si urejajo klubski prostor, kjer imajo že 8 klubskih garnitur. V isti stavbi, to je v prosvetnem domu, bodo uredili tudi knjižnico in pisarno za vse politične in množične organizacije. Pred dvema dnevi pa so kupili tudi televizijski sprejemnik. Klub bodo opremili tudi z najrazličnejšimi časopisi in revijami.

POTUJOČI KINO

Doslej so imeli v Preddvoru le ozkotračni kinoprojektor. Predstave so bile dokaj neredne, ker ni bilo mogoče dobiti ozkotračnih celovečernih filmov. Sedaj pa bo Preddvoritane obiskoval potujoči kino. Prva predstava bo že v nedeljo, ko bo na sporedu film "Dobri vojak Svejk". Za začetek bodo predstave enkrat tedensko, če pa bo med obiskovalci več zanimanja, bo potujoči kino obiskal Preddvor dvakrat na teden.

PRVI ČASOPIS

V kratkem bo Krajevni odbor Socialistične zveze v Preddvoru izdal svoj prvi časopis. Ljudje, ki bodo napisali prve prispevke, so že določeni. Lahko pa vsakdo napiše kaj za svoje krajevno glasilo. Prvo številko tega časopisa bodo razstavili tudi na razstavi, ki bo ob "Tednu tiska" v krajski občini.

ZA DEDKA MRAZA

Tudi v Preddvoru že resno razmišljajo, kako bodo praznovali Novo leto. Razem silvestrovanja, ki ga bodo priredili v prosvetnem domu, bo tudi poseben odbor izdelal program, kako bodo proslavili novoletno jalko otroci. Za šolske otroke bodo organizirali posebno gledališko predstavo v Prešernovem gledališču v Kranju, predšolske otroke pa bo obiskal dedek Mráz v Preddvoru.

SMRT POD OPORNIM ZIDOM

Pretekli četrtek je nesrečno preminil 60-letni Alojz Lúkozar iz Hotože, Domnevoja, da gre za nesrečo. Ko se je vračal z Visokega doma, je pri gostilni Kopač padel s ceste čez oporni zid v prepad. Točne vzroke smrti še raziskujejo.

lentojem filmskem festivalu v Moskvi.

Kino Center bo sredi decembra predvajal najnovejši film iz serije filmov o Tarzanu "Tarzanova borba za življenje", ki je posnet v barvah in na širokem platnu. Tarzana igra tokrat Gordon Scott.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moje dobre žene

ANE BAKOVNIK
upokojenke

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo spremlili na njeni poslednji poti.

Se posebej izrekam zahvalo sosedom, prijateljem in sorodnikom, ter vsem darovalcem vencev in cvetja, nadalje delovnemu kolektivnemu tovarne "Sava" Kranj in njegovemu zastopniku za ganljive besede, ki jih je izrekel ob odprtem grobu.

Zaljubljeni mož Karel

na starih in gledal skozi špranjo. Poem se je prikral nazaj k njim.

"Zdaj lo lahko vidite tudi od tod," je dejal. Postavil se je zraven luknje, kjer je delal Guehler, in gledal proti oknu.

"Tako," je dejal.

Skozi straniščno vrata je stopila ženska. Ustavila se je pri zrcalu, vzela ličko za ustnice in se pričela hitati. Imela je rdečo jopico in živo krilo.

"Dobra jel," je dejal eden izmed njih.

Ženska je malce privihala jopico in slekla krilo.

"Ljubi bog, prekleta stvar!" je dejal Konz.

Paznik se je vrnil. Neprizadeto so se ozirali in ravnomerno prestopali. Guehler je zlezal iz luknje. Paznik je vzletel lopato in začel meriti luknjo. V stranišče je stopilo dekle.

"Za vraga," je šepnil nekdo, "imenočina je!"

Paznik je skočil v luknjo. Vsi so lakomno in vznemirjeno zri skozi špranjo pri oknu. Dekle je stalo pred zrcalom in se česalo.

Eden izmed njih se je prikradel k oknu, se vzpel in pogledal skozi špranjo.

Obraz je prišepil o okenskem okviru.

"Izginil!" je zašepetal nekdo drug in ga poskušal odriniti.

Dekle pred zrcalom je položilo glavo vznak in šlo z glavnika skozi lase.

"Svinjarija," je dejal Guehler, "izginite stran!"

Vendar je tudi sam gledal skozi špranjo pri oknu v dekleovo zeleno krilo.

"Kako dolgo je že tega," je pomislil.

Videl je, kako je dekle dvignilo krilo, in se obrnil. Grundmann ga je dregnil pod rebra.

"Proketo lepa ženska, kaj?"

"Pusti to," je dejal Guehler. "Kaj imate od tega?"

Paznik je dvignil glavo. Videl je obraze ujetnikov, ki so bili obrnjeni proti oknu.

"Stražnik!" je zavpil in skočil iz luknje.

Vojak je počasi prišel prek travnika. Tihó je pozvričeval in se ptičje zaemjal.

"Fock baya," je dejal.

Paznik je odhitel v barako. Slišali so vrščanje žena, potem pa dolgočasen smeh.

V stranišče je pridrla ženska ter zaprla okno.

"Končano," je dejal Konz.

Ostali so se sramežljivo smejali. Vzeli so lopate in pričeli počasno kopati. Pesek se odmečeval na travnik.

"Kakor žival smo," je dejal Guehler.

Grundmann ga je pogledal. Oprl se je na lopato.

"Da," je dejal, "saj smo tudi mi samo ljudje."

Paznik se je vrnil. Preklinjal je.

"Delajte hitreje!" je dejal.

Zarisl jim je jarek, iz katerega morajo izmetati zemljo. Videli so, da je delo povsem neumnost.

"Metoda za ozdravljenje je vedno enaka," je dejal Grundmann.

Ostali so molčali in pričeli kopati. Oblaki so hiteli nizko nad strehami. Kopali so zemljo in jo metali iz jarka. Molče so delali. "Tako dolgo nisem videl svoje stare," je dejal nekdo, "menda bo že cela večnost."

Nobenemu ni odgovoril. Dvignil je lopato in se zazrl v oblake.

"Bog ve, kaj dela zdajle?" je dejal zatem.

"Vlači se z drugimi, kaj bi drugega," je dejal Konz.

Prišel je paznik in jih pričel prigajati.

"Hitreje, hitreje!" je govoril.

"Bedasti kozo!" je dejal Grundmann.

"Odrmer!" je nenadoma vzkliknil vojak. Paznik se je presenečen ozrl.

Vojak se je nasmešnil. Zataknil so lopate krepko v zemljo in obstopili staznarja. Vojak jih je prešel.

"Go on!" je dejal zatem.

Šli so za njim. Pričelo je deževati. Dež je v velikih valovih curjal iz mračnih oblakov.

Vojak je skočil v nekakšno stranišče. Stekli so za njim.

"Hvala bogu!" je dejal Konz, ko so stali v stranišču.

"Padalo bo ves dan."

Hans Werner Richter

56

Imenoma so skakali v luknjo in metali ven zemljo.

"Pri tem odvrtnem vremenu bi moral ostati v taborišču," je dejal Guehler.

"Kot podčastniku ti ne bi bilo treba delati."

"Človek, naveličal sem se že ves božji dan, od jutra do večera, ležati na postelji. Beljerce pa je bil večeraj premočen do kože in sem danes odšel na mesto njega."

"Naslednji," je zavpil Konz, ki je stal spodaj v luknji.

Grundmann je vzel lopato in skočil v luknjo. Iz nje so letele lopate mokre zemlje.

"Take it easy," je dejal Konz.

Ostali so stali ob ridu barake in se pogovarjali.

"Si videl, tule znotraj so ženske," je dejal eden izmed njih. S palecem je pokazal preko ramena proti oknu upravne barake.

"Ženske?" je dejal Konz. "Kje?"

Vsi so poskušali pogledati skozi okno.

"Tihó!" je dejal nekdo.

Umolknil so in pristonili obraze k šipam. Zaslislali so ženski smeh.

"Ljubi bog," je dejal Konz, "ko bi smeli noter."

Poslušali so, Grundmann je zlezal iz luknje in si otresel pesek z nog.

"Naprej, Guehler!" je dejal.

Guehler je vzel lopato in se spustil v luknjo. Paznik je šel čez cesto na drugo stran barake.

"Ni treba hiteti," je dejal Grundmann.

Vojak, ki je siražil, je stal malce oddaljen pod barako in tihó živčl.

Slišali so šumenje iz vodovodne cevi.

Straniščno okno je bilo tik poleg njihovega delovišča. Konz se je spazil k oknu. Vsi so molčali in ga gledali.

"Saj vendar ne moreš ničesar videti skozi mlačno steklo," je šepnil Grundmann.

Konz se je obrnil in se zarežal. Poem je z lopato tihó odrinil okno, ki je bilo le praproto. Nastala je ozka odprtina. Vsi so opazovali Konz. Stal je

CANKARJEVCI

»Takrat beži s partizani ali pa pridite na našo stran! Da ne boste čakali doma! Glavno bo, da v takem primeru ohranite življenja! S seboj vzemite le najnujnejše!« sem mu naročala zaradi izkušnje od drugod.

Odhajal je smeje. Ob vrtni ograji se je še enkrat obrnil, jaz pa sem gledala za njim. Tedaj je rekel: »Grem nazaj v svobodno partizansko državo!« Dvignil je klobuk, zamahnil s njim v pozdrav... in že ga ni bilo več videti. Včasih sem večkrat mislila, da ga tedaj vidim zadnjič, zdaj, ko je odhajal tako vesel in navdušen, pa prav nič... In vendar sem ga videla zadnjič...»

Po vsem tem je bilo očitno, da se naglo bliža ponoven spopad. O tem so obveščevalci poročali vse pogosteje.

Tudi patrulja s Pavletom Kavčičem in tovariši, s katerimi je odšel v dolino tudi Lojze Kebe, se ni mogla več vrniti. Ustavile so jih dolge kolone prispelih kamionov in vojaštva v Skofjo Loko. Ta patrulja je imela nalogo ogledati si in skicirati škofjeloško strelišče, da bi ga pozneje napadli.

Zdaj ni kazalo drugega: ali se umakniti ali pa dobro pripraviti. Stab se je zavedal, da bi se po partizanskih pravilih kazalo umakniti. Številni Nemci so na vsak način želeli, da bi jih dobili skupaj in jih razbili. To je pomenilo, da bi se radi spopadli frontalno, pri čemer bi v vsakem pogledu imeli prednost in premoč.

Toda, to je bil čas začetkov osvobodilnega gibanja, čas za preprečevanje priključitve in boj proti preseljevanju naših ljudi. Zato se iz političnih in propagandnih razlogov ni kazalo umakniti iz Dražgoš. Vsi skupaj naj bi občutili, da so partizani trdna vojska, da še zdaleč niso uničeni, kot je to trobila in napovedovala po deželi hitlerjevska propaganda.

ZATO NI ŠLO TOLIKO ZA DRAŽGOŠE, KOT ZA POMEMBNE CILJE IN TAKTIKO OSVOBODILNEGA BOJA!

Slo je za to, da se bo razmeroma mladi bataljon kalil v novih bojih, šlo je za prihodnost gibanja! In to kljub hudi zimi in kljub ogromni nemški premoči! Kam naj bi šli na zasneženi Jelovci; kjer bi jim bili hitri nemški smučarski oddelki zelo nevarni! In to na neugodnih položajih! Zato je bilo treba med drugim najprej nemške valove zaustaviti in oslabiti, nadaljnji razvoj pa bi pokazal, kaj je treba ukreniti z naslednjim korakom!

Umakniti se, bežati pred Nemci pred bojem, bi morda pomenilo izgubiti več, kot le bitko! Pomenilo bi pomagati uresničiti nemške naklepe. Dražgoško zemljišče je vse preveč ugodno za obrambo, kjer Nemci ne bi mogli uporabiti niti letalstva, če bi jim ravno prišlo na misel.

Iz doline so vse pogosteje poročali o novih nemških transportih. Eden je prišel tudi iz Celovca, ki se je, podprt s topovi, ustavil v Kranju.

Do zdaj lahko navedemo, da so se za napad na cankarjevske Dražgoše pripravile naslednje nemške enote: 181 RPB (rezervni policijski bataljon), 171 RPB, 44 RPB, 93 RPB, 83 RPB, 325 RPB in SS polk »Wiesland«.

Ki tem je treba prišteti še pehoto z Bohinjske Belete »Landesschutz« bataljoni: 887, 322, 510, ki so se tedaj zadrževali na Gorenjskem. Verjetno to še niso vse sile, ki so sodelovale pri napadu, kajti Nemci so zaradi neuspeha vse te podatke ljubosumno prikrivali. Posebno se o pehoti, za katero naj bi bila »to samo vaja, kajti zdaj, ki imamo bandite pred seboj, bomo z njimi končno obračunali!« kot je rekel nemški oficir pred začetkom v Rudnem. To pomeni, da je šlo proti Dražgošam v teh dneh najmanj 10 bataljonov ali približno dva polka.

Torej: STIRIDESET NEMCEV NA ENEGA PARTIZANA!

Bodice

Zadnjič sem Predvdorčane dvakrat napil za predujem, danes jih bom pa do konca izplačal. Pravzaprav sem pa v stiski, saj ne vem, kje bi se stvari lotil - pri kulturi ali pri stranišču. Sicer je pa v tem primeru oboje tako povezano, da ne morem udariti v prazno.

Najprej prosvetni dom v Predvdoru. Ker so že pred leti menili, da kulture in stranišča ne gre vpregati v isti voz, so bili v stiski, čemu naj se odrečejo: kulturi ali stranišču. Pa so imeli pri izbiri najmanj tako srečno roko kot Butalec. - Odločili so se za kulturo! Zato pa imajo zdaj prosvetni dom brez stranišča.

Torej kulturo imajo, s tem pa še ni rečeno, da so vsi Predvdorčani kulturni. Pa tudi javno stranišče imajo, vendar pa to nima nobene zveze s prosvetnim domom. Stoji namreč čisto na samem ob gozdičku nad Jezorom. Začeli pa so ga nekateri uporabljati zelo nekulturno. Ti nekulturniki so ga povsem okradli. Skoljke, kljuge, vodovodne pipe, razsvetljavo - vse je šlo rakom življati! Ostali so le goli zidovi. Menim pa, da imajo nekateri zdaj doma kar precej kulturna stranišča.

Tista o odborniku, ki je na Mojžanci nad Predvdorom pobiral

članarino za SZDL, je tudi posejana. Čakajte, kaj vam jo povem. - Meni nič - tebi nič je možakar članarino znižal od 20 na 10 dinarjev. (Imenitno bi bilo, če bi bilo tudi med našimi trgovci in proizvajalci šimveč takih posameznikov. To bi šlo cene navzdol!) Zamera gor - zamera dol: Jaz se bom vpisal v SZDL na Mojžanci! Zbiram interese za Mojžanco.

Pa še nekaj. V Predvdoru sem izsledil prav čuden bunker iz vojnih časov. Zanimalo me je, čemu ga tako prizadeto varujejo. Jaz bi ga že zdavnaj podrli. Ja, pa so Predvdorčani brilne glave. Na vse pa res pomislijo. Pravijo, da bo predvdorski turizem prihodnje leto na debelo zadihal in da bodo tuji pa domači turisti kot Turki v srednjem veku navahili na Predvdor. Zato so pa pustili tisti bunker. Kako se bodo pa sicer branili pred turističnim navahom, če ne bodo imeli poštenega bunkerja!

No, če je že beseda o turizmu, pa še tole. Gozdček - nekateri mu pravijo tudi park - ki leži za gostiščem na hribu, ni s svojimi zanemarjenimi poimi najbolj privlačen. Vseposod leži dražje. Tisti, ki skrbiijo za turizem so pa drugačnega mnenja. Tudi pri turizmu je treba združiti prijetno s koristnim. No, pa recite, če ni prijetno in koristno, ko se bodo ljudje turisti v tistem parku sprehajali in hkrati delali butare. Samo sekrice morajo prinesiti s seboj.

Skakalci so najbolje pripravljeni

Pred dnevi je sneg pobelil tudi nižinske predele in pritisnil je tudi za ta čas precej nenavadno hud mraz. Medtem ko je »bele opojnosti« v nižinskih predelih za zdaj še bolj malo, jo je v hribskih precej več, tako da bo po vsej priliki ostala skozi vso sezono, zlasti še, če bo tudi v naslednjih dneh tako nizka temperatura. Prav ta prvi znanilec letošnje smučarske sezone pa je spravil že marsikatero smučarje, sankarje, drsalce in druge na plano. Začela se je tako že skoraj prava nova smučarska sezona, kljub temu, da je do uradnega začetka še dobrih 10 dni.

Nova smučarska sezona je zelo pomembna za naše smučarje, saj bo letos na vrsti med ostalimi pomembnimi elitnimi prireditvami tudi najvažnejša - svetovno prvenstvo v Zakopanah in v Chamoni. Kako potekajo priprave naših najboljših smučarjev za novo sezono, ki bo bogata, kot že dolgo ne? Kot je že praksa, smo glede tega pri nas vedno nekoliko v zaostanku. Sicer napredujemo, vendar so kornaki drugih po svetu daljši in krepkejši od naših. Priprave naših vrhunskih tekmovalcev v vseh treh disciplinah so bile letos mnogo bolj načrtno in dokaj zgodnje, kljub slabim pogojem.

Najbolji športnik Gorenjske MARJAN PECAR

SKAKALCI ŽE MESEC DNI NA POKLJUKI

Vesekakor se za novo sezono najbolje pripravljajo naši najboljši skakalci. Poleti so bili na skupnih pripravah v Portorožu, pa tudi na snegu smo jih zasledili in sicer pri Češki koči. Predno so odšli na Pokljuko, pa so bili 10 dni na treningu v Pontu di legno v Italiji, kjer so vadili pod vodstvom zveznega trenerja Lojzeta Gorjanca. Tako je že vsak pred prihodom na sneg absolviral več kot 100 skokov na umetni skakalnici. Sredi novembra so bili skakalci že na Pokljuki, kjer so si kljub pomanjkanju snega uredili 45-metrsko skakalnico za vadbo in tako pridno trenirajo že dober mesec na snegu. Kot pa vse kaže, se bodo v prihodnjih dneh preselili v planiški kot, saj je sedaj tudi v Planici dovolj debela snežna odeja in marljivi delavci pod vodstvom tov. Kersteina že pripravljajo planiške »pručke«. Najprej bodo uredili 40-metrsko, nato pa seveda še »sosedo« - 80-metrsko. Prav na slednji pa bodo morali naši najboljši v teh dneh trenirati, saj so doleže na manjših spravili »pod streho« že lepo številno skokov, toliko, kot doslej prav gotovo še nikdar. Že čez 20 dni pa jih čaka tradicionalna Novoletna avstrijsko-nemška turneja, kjer bo zbrana domala vsa svetovna elita. Na to prvo mednarodno preizkušnjo bo šlo po vsej priliki 6 naših najboljših skakalcev. Z ozirom na odlične priprave skakalcev prav gotovo lahko pričakujemo tudi dobre rezultate. Letošnje priprave v primerjavi s prejšnjimi leti so velik korak naprej, saj se je že večkrat pred leti zgodilo, da do Novega leta še sploh niso pripeli smučarji.

ALPSKI TEKMOVALCI SE VEDNO ČAKAJO...

Včeraj bi morali odpotovati v italijansko Cervinijo naši najboljši alpski. Toda ti so še vedno doma in čakajo... Na pot bi morali iti: Sumi, Jamnik, Lakota, Klinar, Rutar,eva, Ankelečeva in Fanedleva. V zvezi s tem nam je

pred dnevi dejal Janez Sumi: »Se vedno čakamo na odhod v visokogorsko Cervinijo, da bi si vsaj delno nabrali nekaj zelo potrebnih kilometrov, katerih nam tako segli v konkurenci tujih moštrov kakšne posebne uspehe.«

»Kaj je vzrok, da niste že pred časom odpotovali v Italijo?«

Dobro pripravljen? GASPER KORDEZ

manjka. Trening pri Češki koči je v primerjavi z inozemskimi tekmovalci odlično premalo. Spei bomo veliko zamudili, nato pa bodo od nas zahtevali, da bi do-

SELE TA TEDEN SKUPNE PRIPRAVE TEKACEV

Priprave tekačev so bile letos le po klubih in vse doslej še ni bilo skupnih priprav. Kot pa nam je znano, so se doslej najbolj pripravljali Gorjani, Triglavci, Bohinjci in tekmovalci Enotnosti, medtem ko o Mojštrancih ne vemo točno, kako se pripravljajo na novo sezono. Vsi ti so bili že večkrat na Pokljuki, kjer je še kar dovolj snega za trening. Neš znani tekmovalci Roman Seljak nam je dejal:

»Ta teden bo šele prvi vzemi trening in sicer na Pokljuki. V nedeljo pa bo tu prva pregledna tekma vseh kandidatov za svetovno prvenstvo. Prva večja preizkušnja pa čaka naše tekače in tekačice prvo nedeljo v januarju, ko bo v Bohinju prva letošnja mednarodna prireditev pri nas.« - J. Javornik

Uspešno delo

Tržič, sobota, 9. decembra - Danes zvečer je imela v Domu TVD Partizan svoj redni letni občni zbor Strelska družina »Peško« iz Tržiča, ki se ga je razen številnega članstva udeležilo tudi več predstavnikov organov upravljanja tovarne, sindikata, uprave tovarne in zastopniki okrajnega in občinskega strelskega odbora.

Izbrano poročilo je podal doseganji predsednik Anton Krapež, ki je orisal delo družine v času njenega obstoja. Iz ostalih poročil in razprave je bilo mož ugotoviti, da je družina dosegla zelo lep napredek zlasti pri vključevanju mladine in žensk. Nastopali so tudi na številnih tekmovalnih in prireditvah občinskega, okrajnega in republiškega značaja. Tekmovali pa so tudi v republiškem merilu sindikata Slovenije čevljarstva in usnjarske industrije in zasedli lepa mesta. Več tekmovali so organizirali tudi v samem podjetju med ekonomskimi enotami in v počastitev praznikov. Po izvolitvi novega 9-članskega upravnega odbora so sprejeli več pomembnih sklepov za nadaljnje delo družine. Za novega predsednika so izvolili SLAVKA ZMLJANACA. - R. C.

SREČANJE STRELCEV

Tržič, 9. decembra - Danes je bilo tukaj strelsko tekmovanje v počastitev dneva JLA. Pomerile so se 10-članske ekipe JLA, ZROP in SD. Prvo mesto je dosegla ekipa občinskega strelskega odbora Tržič (1599 krogov od 2000 možnih), druga je bila ekipa ZROP s 1413 krogi, tretja pa ekipa JLA s 1215 krogi.

LOČANI ZAOSTALI ZA 20 KROGOV

V počastitev dneva JLA je SD »Bratstvo-edinstvo« privedila do srečne prijateljske tekmovalne zračno puške. V goste je povabila SD iz Skofje Loke. Zmagala je petčlanska ekipa SD »Bratstvo-edinstvo« s 1278 krogi pred gosti s 1258 krogi. Med posamezniki so bili najuspešnejši V. Frelj s 266 krogi, T. Prestor s 264 krogi (oba domačina) in Henrik Peternej iz Skofje Loke (259 krogov).

Zadnji športni rezultati

Sestnajstina finala za pokal Jugoslavije v nogometu:

Maribor : Lokomotiva	11:10
Banja : Borac	3:1
Dinamo I : Varteks	7:0
Eudar : Beograd	0:3
Velež : Radnički	3:1
Colik : Sarajevo	0:1
Budućnost : Zelenižar	3:1
Vojvodina : Novi Sad	1:2
Sutjeska : Reka	0:3
Spartak : Trešnjevka	2:1
Split : Radnički	2:0

Namiznoteniški turnir ženskih republiških reprezentanc

Popolna premoč Slovenk

PETRAČEVA, CADEŽEVA, PIRČEVA IN PLUTOVA KANDIDATINJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO

KRANJ, 10. decembra - Včeraj in danes je bil v Kranju 2. turnir ženskih republiških reprezentanc v namiznem tenisu. Razen dveh slovenskih vrst so nastopile še reprezentance Hrvaške, Srbije in Bosne in Hercegovine. Slovenke, ki so zmagale na lanskem turnirju v Sarajevu, so bile tokrat v absolutni premoči, saj so zasedle obe prvi mesti in gladko premagale vrste ostalih republik.

Prva ekipa Slovenije, za katero so igrale Kranjska Plutova, Ljubljanska Pirčeva ter Petračeva, sploh ni imela resnega nasprotnika. Dvokrat 5:0 in 2 zmagi s 5:1 to najbolje potrjuje. Porazena je bila Pirčeva v dvojboju s Cadežovo, Plutova pa je nepričakovano izgubila s Vukosavljevo. Tudi druga slovenska vrsta: Cadež (Triglava), Vavče in Krajger (obe Fužinar) je razen poraza s I. ekipo zabeležila tri gladke zmage s 5:0. Najboljša je bila Cadeževa, ki je izgubila le s Petračovo.

Hrvaška je sicer letos nastopila brez Nikoličevih, vendar je zadnje mesto pravo gotovo nepričakovano. Prijetno je presenetila Bosna, ki se je uvrstila na 3. mesto pred Srbijo in Hrvaško. Ta turnir je pokazal, da so Slovenke v namiznem tenisu v Jugoslaviji brez konkurence, saj mimo tega, da sestavljajo kompletno državno reprezentanco, kar 8 igralk iz Slovenije sestavlja deseterico najboljših v državi.

In še mnenje zveznega kapetana za žensko reprezentanco, ing. Stanka Rebolja:

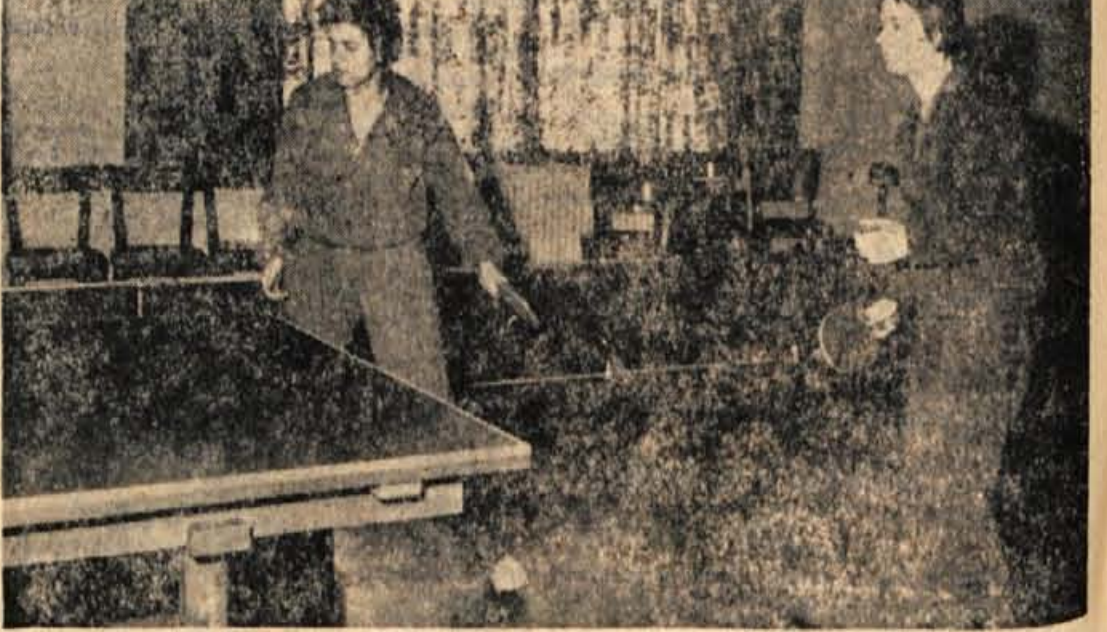
»Ta turnir naj bi služil kot preizkušnja in pregled forme najboljših jugoslovanskih igralk pred evropskim prvenstvom v Berlinu. Lahko pa ugotovimo, da so Slovenke kvalitetno precej boljše in ker vse niso igrale med seboj, je

teško določiti točen vrstni red najboljših. Važneje tekmovalce za tak preizkus bo prvenstvo Slovenije za posameznike, ki bo čez teden dni v Kranju. Lahko zapišem le, da pridejo v poštev za ožji izbor za sestavo državne reprezentance Plutova, Cadeževa, Petračeva in Pirčeva.«

Rezultati: Slovenija I : Slovenija II 5:1, Slovenija I : BiH 5:0, Slovenija I : Srbija 5:1, Slovenija I : Hrvaška 5:0, Slovenija II : BiH 5:0, Slovenija II : Srbija 5:0, Slovenija II : Hrvaška 5:0, BiH : Srbija 5:3, BiH : Hrvaška 5:0.

Lesivica: Srbija : Hrvaška 5:3, Slovenija I 4 4 0 20: 2 8, Slovenija II 4 3 1 16: 5 6, BiH 4 2 2 10:13 4, Srbija 4 1 3 9:18 2, Hrvaška 4 0 4 3:20 0.

Organizacija v rokah namiznoteniškega kluba Triglav je bila brezhibna. Pokrovitelj tekmovalja Občinski sindikalni svet Kranj je poklonil zmagovalcu pokal, ostale ekipe so dobile spominska darila, najboljše igralko turnirja: Petrač (6:0), Pirč (7:1), Plut (7:1) in Cadež (6:1) pa so bile še posebej nagrajene. - L. Stružnik

Plutova in Petračeva sta najuspešnejši kandidatinji tudi v pribojnih za državno reprezentanco